

ELŐFIZETÉS

HELYBEN
Egy évre 24.000
Egy hónapra 2.000

UDVARON
Egy évre 28.000
Egy hónapra 2.400

HIRDETÉS
Egy sorra egy napra 200
Egy sorra egy hónapra 1.800

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesül-
vésünk palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 16.

Összeomlottak a kárpáti orosz támadások.

Budapest, március 15. (Hivatalos.) Kárpáti arcvonal nyugati szakaszán tegnapi nap nyugodtabban folyt le. Uzsoki szorosától északra komolyabb harcokra került a sor. Itt délben nagyobb orosz erők támadtak és egészen állásaink közelébe hatoltak, ahol egy ideig tartották magukat. Egy általunk délután meglepően végrehajtott ellentámadásunk ellenséget heves harc után egész arcvonalon visszavetette, miközben négy tisztet és ötszáz főnyi legénységet fogtunk el.

Opor völgynek mindkét oldalán levő hadállásaink körül is elkeseredett harc volt. Ellenség, a mely Stryj felől további erősítéseket vont magához, pár nap óta ismételten nagy erőkkel támadott a völgyben és körül fekvő magaslatokon. Mind azon kísérletek, a melyek arra irányultak, hogy szorosok magaslatait elfoglalják, legsúlyosabb veszteségeik mellett kudarcot vallottak. Tegnapi támadás, a mely tűzünkben ismét tökéletesen összeomlott, tekintettel nagy veszteségekre, a melyeket ellenség szenvedett, alig lesz többet megújítható. A harcokban mintegy egyezer embert fogtunk el.

Dnyeszertől délre levő állásokban folyik a harc. Csapataink által megindított egy ellentámadás tért nyert. Oroszokat arcvonal több szakaszán visszaszorítottuk. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában tüzéségi harc volt. Höfer altábornagy a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Prasznisznál sikertelenül támadnak az oroszok.

Berlin, március 15. Nagy főhadiszállás-jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Westende fűrdőt tegnap két ellenséges ágyunaszád eredménytelenül bombázta.

Yperntől déire angolok által megszállott egy magaslat ellen intézett támadásunk jól előbbrehaladt.

Franciáknak Champagnében Le Mesniltől északra ellenünk intézett részleges támadásait ellenség súlyos veszteséggel mellett visszavertük.

Vogézekben egyes helyeken még folyik a harc.

Keleti hadszíntér:

Augustowi erdőtől északra folyt harcokból való orosz hadifoglyok száma ötezerhatszázra növekedett.

Prasznisztól északra és északkeletre oroszok nagy erőkkel támadtak. Összes támadásaik megghiusultak, miközben súlyos veszteségeket szenvedtek.

Visztulától délre nincs változás. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Eredmény nélkül bombázzák a Dardanellákat.

Konstantinápoly, március 15. A főhadiszállás jelenti: Az ellenséges páncélos hajók ma nagy időközökben eredménytelenül bombázta Sed il Bar és Kum Kale bejárati erődket. Tegnap éjszaka az ellenség könnyű flotillával újból közeledni próbált az aknamezőhöz, de ütőgömbök tüzelése visszavonulásra kényszerítette. Tüzelésünk néhány angol hadihajót megrongált.

Anglia hangulatváltozása.

Arad, március 15.

A Wall-street az angol nemzeti érzés ütőere. Az angol nemzeti érzés tudniillik az üzleti érdekek után igazodik, hevül vagy higgad, hullámlázik, vagy elapad. A Wall-street pedig, a börze utcája árulja el leghamarább ezeket a hangulatváltozásokat. Hát a Wall-streeten, jelentette egy újabb híradás, az árfolyamok kezdenek szilárdulni, mert a háboru közeli befejezésében biznak.

Kedvesebb hang a mi fülünknek is alig lehet, mint a háboru végének közeledése. A londoni börze érdekes megnyilatkozása azonban még se jelenti azt, hogy rövid háboru lesz. Mi, akik tudjuk, hogy mitől függ a béke, nem biztathatjuk magunkat annak közeli bekövetkeztével. Nekünk a háborut addig kell folytatnunk, amíg szövetségesünkkel együtt olyan győzelmet szerzünk ellenségeinken, a mely a mi kezünkbe adja a békefeltételeket diktáló hatalmat. Az uton, amely ehhez vezet, messzire jutottunk; de a céltől még mindig messze vagyunk. Az eddigi eredmények kétségtelenül nagy értékűek ránk nézve, de még sokat kell hozzászerezniünk, hogy olyan békét szerezzünk, amely a nagy áldozatokért és érfőnk megfeszítéseért kárpótol bennünket és a jövő nemzedéket.

A Wall-streetnek az árfolyamokból megszólaló hangja mást jelent. Azt, hogy Londonban már szeretnék a közeli békét, a háboru befejeztét. Milyen más hang ez, mint amelyet Kitchener lord néhány hónap előtt megütött! Akkor azzal igyekezett Anglia kifogyhatatlan hatalmát és erejét demonstrálni, hogy világgá kürtölje: a háboru három évig fog tartani. Sőt esetleg ötig is, ha Angliának úgy fog

tetszeni. Lehet, hogy az angol fővezér ma is ezt mondja. De az angol természet megadja a magyarázatát, hogy a két ellentétes hang közül melyik az őszintébb. Ahol üzletről van szó, ott vall színt a britnek valódi lelke.

Addig nem bánta volna Anglia a háborut, amíg az csak szövetségesei bőrére ment. Kitartotta volna a három évet, ha azalatt csak Franciaország ment volna tönkre benne és ha azalatt csak az orosz katonák fogytak volna el. A háboru azonban úgy fordult, hogy az angolok, akik kényelmes és gondtalan elzárkózottságban képzelték magukat, a maguk testén is érzik a háboru viszontagságait. A német tengeralattjárók lassu, de kitartó munkával pusztítják az angolok hajóit. A vész, amely az angol vizeket körülveszi, teljesen elriasztja onnét mindazoknak az államoknak hajóit, amelyek eddig az angol kereskedelmét táplálták. Az angol kivétel megbénult és a forgalom az összes államokkal teljesen megcsappant. A pusztuló százazatok, milliók, csak hagyján; de az, hogy Anglia üzletei megállottak, hogy az angol tőkék veszedelemben vannak — ez már nem tréfa.

Ez szüli meg a dölyfös, elbizakodott Angliában a béke-vágyat, amely a Wall-street hangulatain kiütött. Ez még nem jelenti a békét. Amint hogy nem Angliától függött az, hogy a háborut kénye-kedve szerint kinyujtsa, nem az ő akaratán múlik annak gyors befejezése. A világháboru Anglia anyagi érdekei lobbantották lángra, de annak sorsa a katonák vitézségétől, elszántságától, a hadvezérek tehetségétől függ. Anglia bi-

zonyára tudatára jött ennek is és fölfedezte a fölényt, a melyet eddig a Németország és a monarchia legyőzhetetlen seregei szereztek. Ezért beszél már békéről és a milyen impresszionista a tözsde, lehet, hogy a Wall-streeten hisznek is benne.

Az azonban bizonyos, hogy nem tőlük függ. Nálunk nem a börze beszél, — a nemzetnek minden embere tudja, hogy mit véljen a békéről. Azt nem tudja, közel, vagy távolabb áll az a jelentől. De egyet biztosan és valamennyien tudunk: a béke olyan lesz, a minőt mi akarunk.

A Viktória takarékpénztár közgyűlése.

(Emelkedett a betétállomány. — Elismerés az intézet vezetőségének.)

Az Aradi Közlöny tisztelettel.

Arad, március 15.

A Viktória takarékpénztár ez ideig közgyűlése is a szokott ünnepi formák közt folyt. A takarékpénztár múlt éve is az intézet romános fejlődésének és rendkívüli fellendülésének jegyét viselte magán, amiben nem kis része van Raicu Sebőnek, a takarékpénztár kiváló pénzügyi értő, nagy tudású és agilis vezérigazgatójának. A részvényesek impozáns módon fejezték ki ezért a közgyűlésen úgy az intézet vezetőinek, mint tisztviselői karának hálájukat és elismerésüket. Az intézet szilárdágát és kitűnően vezetett voltát minden igazolja jobban, mint az a tény, hogy betétei a háborus esztendőben félmillióval gyarapodtak.

A közgyűlésen Ciorogariu R. Roman, szeméremi igazgató, igazgatósági elnök elnököl, aki meleg szavakban üdvözölte a megjelent részvényeseket. Megállapította, hogy 4017 darab részvény képviselőben 1163 szavazattal bíró 81 részvényes jelent meg és ezzel a közgyűlést határozatképesnek a megnyitottnak jelenti ki.

A jegyzőkönyv vezetésére Pap Vazult és Moldován Jánost, annak hitelesítésére Jonásiu Pétert és Harbay Gyulát kérte fel, míg a szavazatszedő bizottság tagjai pedig Hotaran Jakab dr., Barbu Demeter dr. és Lucutia Minály lettek.

Raicu Sebő vezérigazgató olvasta fel ezután az igazgatóság, nagy pénzügyi körülményekkel szerkesztett évi jelentését:

— A mozgósítással egyidőben — mondotta — tisztviselőink közül huszonheten lettek fegyverbe szólítva és ma valamennyien a harcotéren vannak. Még 5 hivatalnokunk van besorozva, akik valószínűleg szintén a zászlók alá vonulnak. Kérésünkre és a kormány jóvólából három osztályvezetőnk bizonytalan időre szabadságoltva lett.

A háborus nehéz viszonyok közt a legnagyobb gondot a betevők okozták, akik pénzüket egyszerre akarták a bankból kivenni a háborus félelemben. De a pénztárunk nagy készletek felett rendelkezvén, nagyobb összegeket is felmondás nélkül fizettünk ki. Később azonban a félős betevők — meggyőződven, hogy pénzüket megkapják — megnyugodtak, pénzüket kezdték visszahozni és kamatozásról régett eltávolítani. Öröndetes fejlődés észlelhető így betéteinknél is és különös büszkeséggel jelentjük, hogy betéteink ezen kritikus évben sem apadtak, hanem közel egy fél millióval szaporodván, 14 millió fölül álladékra emelkedtek. Boldogabbak voltunk, mint bármi-

kor, betevőinknek intézetünk iránt tanúsított nagy bizalmát látva.

Az intézet alapjai az ideig 126.436.76 koronányi dotációval 2,235.080.85 koronányi jelentékeny összegre gyarapodtak. Aktiv vagyónunk 1.480.612.45 koronával szaporodott.

— Az egyes üzletágak forgalma a következő: A betétek közel 500.000 — korona emelkedéssel 14,000.593 — koronára nőttek, a váltótárca 800.000 — koronán felüli szaporodással 18,473.014 — koronára gyarapodott, a jelzálog kölcsönök álladéka 2,837.290 — korona, a folyószámla kölcsönök álladéka 2,930.062 — korona a lombard előlegek álladéka 88.669 — koronára emelkedett, míg az összforgalom 432,439.616.69 korona volt.

Ezek alapján kérjük, méltóztatassanak az 1914. évi 382.819.60 korona tiszta nyereségből 250.000 — koronát, vagyis részvényenkint 20 — koronát, azaz 10 százalék osztalékot kifizetni, 44.001.55 koronát a tartalék- és nyugdíjalapok gyarapítására fordítani, a melyek ezáltal 2,235.080.85 koronára emelkednek, 48.890 — koronát tantiemekre, 9000 koronát jótékony célra fordítani s 30.427.23 koronát az 1915. üzletévre átvinni.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta az igazgatóság jelentését, majd egyhangulag elfogadta az igazgatóság összes indítványait s a szakasos felmentvényeket megadta. Az igazgatóságba az összes szavazatokkal újból beválasztották Veliciu Mihályt és Pop C. Istvánt.

Ezeken után Grozda Aurél dr. részvényes meleg szavakban mondott köszönetet az igazgatóságnak és különösen Raicu Sebő vezérigazgatónak, mert az ő tudásának, körültekintő és biztos vezetésének, táradhatatlan munkálkodásának köszönhető az elért szép eredmények, ugyszintén a derek tisztviselői karnak szorgalmáért és kifejtett munkásságáért.

Az entente veszteségei a Dardanelláknál.

(Elsülyedt és megrongált hajók. — Sérültek a zaróerődök.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, március 15.

A Osmaniszer Lloyd a Dardanellák osztrómáról legújabbban a következőket közli:

Március 11. Ma éjjel az ellenség erős kirohanást intézett a legkülsőbb, aknazárta őv ellen. A támadást megelőzőleg minden igyekezetüket odakoncentrálták, hogy világító-műveiket ágyuzásokkal szétrombolják, ez az akció azonban teljesen eredménytelen maradt. Viszontaképpen, alig fél óra alatt véget vetett a támadásnak és sikerült három ellenséges torpedóuzót is elsülyesztenünk. Az ellenség igen gyorsan távozott.

Kora hajnalban, flottánk felvette a támadást az ellenséges hajókkal szemben és a nyitányi vízesen, erős offenzívát vezetett az ott állomásozó angol hajóhad ellen. Ezt a támadást nem várt siker koronázta, amennyiben sikerült elsülyesztenünk az angolok legnagyobb csapatszallító hajóját, azonkívül, hogy kisebb eredményeket is elértünk.

A hágai távirati iroda athéni levelezője jelentést küldött lapjának az angolok veszteségeiről a Dardanellák mellett. Ez a jelentés általában megfelel a valóságnak. Eszerint az angol halottak száma száznegyven, a sebesülteké háromszázöt és mintegy hétszáz katonáról nem tudják, hogy mi történt velük. A franciák veszteségeiről ez a kimutatás nem számol be, pedig ezek sokkal súlyosabbak, mint az angoloké.

Szófiából ideérkező jelentések szerint, a tömeg ott nap-nap után zajos tüntetéseket rendez az entente hatalmainak követségei ellen.

354 lövés egy erődre.

Berlin, március 15. A B. Z. am Mittag haditudósítója jelenti a Dardanellákról: A belső Dardanellák alaposabb megtekintése után tünik ki, hogy a Kilit-ul-Bar erődítés lövöldözése milyen eredménytelen és céltalan volt. Az angolok 354 nehéz lövedéke, köztük a 38 centiméteres lövedékek csak jelentéktelen anyagi kárt okoztak. Az ütegek teljesen sértetlenek maradtak és egyetlen egy ember sem sebesült meg.

A legnagyobb angol dreadnought megsérülése.

Frankfurt, március 15. A Frankfurter Zeitung-nak jelenti Athénből, hogy az angolok erősen titokban tartják hajóik sérüléseit. A törökök több ízben kelepcében csalták az angolokat. A mikor hétfőn a Queen Elisabeth a flotta élén a Dardanellákba futott, négy üteg golyózáporába került. A golyók a gépház közelében találtak. A hajónak jelentékeny sérüléssel kellett visszatérnie Lemnosba, a hova két másik szintén erősen megsérült hadihajó is visszavonult.

Szmirna ostroma.

Páris, március 15. (Román át.) A Havasügynökség jelenti, hogy Paerse viceadmirális a vezetésére bizott flotta különítménnyel Szmirna bombázását folytatta. A francia és angol hajók élénken ágyúzzák a török ütegeket. Az eredményt nem ismerjük. Őt speciális hajó a szmirnai öbölben elhelyezett aknákat állandó felszedését végzi. Kioszban úgy tudják, hogy két angol dreadnought és két francia tenger-alattjáró és egy angol cirkáló Briulába érkezett. A szmirnai erődök szakadatlanul viszonozzák a flotta tüzelését.

Az entente egyetértése veszélyben.

Stockholm. A balkáni középtengeri államokat valósággal felláztatja Konstantinápoly orosz kézre jutásának a gondolata. Angliától és Franciaországtól megnyugtató kijelentéseket követelnek, hogy ez nem fog bekövetkezni, ezek azonban az entente hatalmak egyetértését fenyegetnék.

Bolgár és szerb bandák harca.

Szófia. Bolgár bandák betörték az isztupi kerületbe, a szerb macedonuldozások színhelyére. A bandák elűzték a szerb hatóságokat, megütköztek a szerb bandákkal is, amelyeket megverték és azután visszavonultak a határra. Szófiában óriási izgalom támadt az erről szóló hírek nyomában, nagy tüntetések voltak a városban, a tüntetők azt kiáltják: Előre, Macedóniába!

Angol támadás Bagdad ellen.

London: A Times szerint az angolok Indiából egy hadtestet küldtek a perzsa öbölbe, Satalaraból a Tigris és Eufrat mentén Bagdad ellen.

Németszentpéter község a Vörös Keresztnek. Az áldozatkészségnek és hazafiasságnak ritka szép példáját adta ismét Németszentpéter község németajku polgársága, a midőn az aradi Vörös Kereszt részére mintegy 2000 kor. értékű élelmiszert és 90 kor. készpénzt adományozott. Az adományhoz a község minden polgára, szegénye, gazdagja, tehetségéhez képest egyaránt járult hozzá. Vajha minden község követné ezt a nemes példát! A Vörös Kereszt vezetősége e nemeszívű adományért ez uton fejezi ki hálás köszönetét.

Északról közelednek a németek Varsó felé.

(Prasznisz újra elvesztik az oroszok. — Bámulatos harcaink a Kárpátokban.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Berlin, március 15.

London. A Daily Mail pétervári tudósítója előkészíti a közvéleményt Prasznisz feladására. A tudósító azt írja, hogy a németek negyedmilliónyi sereggel nyomulnak a Narew-vonal ellen. Prasznisz — írja a lap — a legrövidebb út ugyan Varsó felé, de ha a németek el is foglalják, akkor se fognak sokkal tovább jutni.

Ossowiec ostroma.

Berlin, március 15. A pétervári jelentésekből megállapítható, hogy a német hadseregnek a Visztulától északra küzdő részei már nagyon messze nyomultak előre kelet felé. Március 8-án a németek már elérték a Suvalki és Grodno között Seyny városkát, melyből megállapítható, hogy már 32 kilométerre járnak Suvalkin túl. Augusztownál a legutolsó csata az orosz jelentés szerint a vasúti állomástól két kilométer távolságban zajlott le. Az orosz várvonalat a közepén támadják a legerősebben a németek. Ossowiec ostroma teljes erővel folyik. Kolno és Lomza között lovassági harcok voltak közvetlenül a Narew mentén.

A bátor trónörökös.

Bécs. Károly Ferenc József trónörökös januárban a megszállott lengyel területen járva, meglátogatta egy magyar hadtest frontját. Pilicánál, több napos szünet után az oroszok épen utja közben kezdték lövöldözni az utat, amelyen autómobilja haladt. A lövedékek a trónörökös gépkocsija előtt robbantak fel és a kíséretében lévő tábornokok könyörögve kérték, hogy hagyja abba az utat. A trónörökös azonban hidegvérrel és nyugalommal folytatta útját és visszament a veszélyeztetett területen. A trónörökös bátorságáról a katonák legendákat beszélnek.

Dukla—Lupkow—uzsoki harcok.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok sok ezer embert veszítettek a mostani harcokban, amelynek eredménye még eldöntetlen. A harc kimenetele azonban beláthatóan nekünk lesz kedvező, mert a Dukla, Lupkow, uzsoki front legjobb pozícióit mi tartjuk megszállva. Nyugodtan várhatjuk a fejleményeket.

Sajtóhadiszállás, március 15. A kárpáti arcvonal eseményei állnak ma is az érdeklődés előterében. A megannyi időjárás ugyan Orosz-Lengyelországban és Galiciában is megélénkítette a sajtóhadiszállás és az utóbbi napok eseménytelenségét ágyuhare és helyenként könnyen visszautasított gyalogsági támadások váltották fel. De ezek az események eltörpülnek a nagy kárpáti mérföldes jelentősége mellett. Az oroszok tegnap a lupkowi szorosától keletre rendkívül heves, nagyterjedelmű támadásokkal foglalkoztatták az egész napon át a mi csapatainkat, de a legkisebb eredményt sem érték el. Sőt ellenkezőleg, a harc, melynek a beligovell ut, az uzsoki szorosától jövő út, Wyszkow környéke és Oporvölgy voltak gyújtó pontjai, mindenütt a mi győzelemünkkel végződött. Az oroszok legnagyobb veszteségei Délkelet-Galiciában nadwornai állásaink előtt voltak. A harc ezzel sem ért meg a végleges döntésre, foly-

tatása elé azonban nyugodtan és bizalommal tekinthetünk. Nyugat-Galiciában kis erővel végrehajtott orosz támadások Gorlicénál újabb, szintén eléggé jelentékeny sikerhez juttatták ott is nehéz körülmények közt küzdő csapatainkat.

A bámulatos magyar katonák.

Stockholm, március 15. A Svenska Telegramm Byronak az osztrák és magyar frontra kiküldött haditudósítója hosszabb jelentésben számol be Kolomeán és Delatynon át egész Csernovicig folytatott bukovinai utjáról. A tudósító többek között ezt mondja: Az osztrák és magyar csapatok a Kárpátoktól északra fekvő síkságot oly nélkülözések között érték el és ezáltal oly feladatot vittek véghez, melynek pártját a háborúk történelmében nehezen találjuk. Ha meggondoljuk, hogy a Kárpátokon való áthatolásra a csapatoknak rendszerint csak egy útjuk volt, hogy minden falu és minden ház, melyet elértek, romokban hevert és hogy így ezeknek a katonáknak állandó csatározások közepette éjt és napot irtózatos hidegben a szabadban kellett tölteniük, akkor a legmelegebb csodálattal kell adóznunk az osztrák-magyar katonáknak, akik törhetlen bátorsággal, eréllyel és akarattal ki tudják vívni a győzelmet!

Visszavertük az oroszok bukovinai támadását.

Bukarest, márc. 15. Burdujeniből jelentik: Két nappal ezelőtt Bojánál heves tüzési harcra került a dolog. Az oroszok erősítéseket kaptak és kísérletet tettek, hogy az osztrák-magyar csapatok állásait áttörjék és újból Csernovic felé meneteljenek. Ez a szándékuk azonban tökéletes fiaskóval végződött. Azóta heves hóviharak uralkodnak és a harcok megszűntek.

A sajtóhadiszállás megcáfolja bukaresti lapoknak Csernovic állítólagos kiürítéséről szóló híreit, amelyek teljesen alaptalanok.

Przemysl tüzésége hevesen harcol.

Pétervár, március 15. A pétervári távirati ügynökség jelenti, hogy a przemysli helyőrség mostanában nem intézett kirohanásokat a körülzáró csapatok ellen. Annál nagyobb aktivitást fejt ki a przemysli vár tüzésége. A várban lévő nehéz tüzéséggel folytonosan hevesen bombázzák az orosz pozíciókat. A vár feletti most is állandóan röpöknek az aeroplánok.

Negyven német hadtest északon.

London. A Times pétervári jelentése szerint a németek Oroszország ellen negyven hadtesttel harcolnak. Ezek közül három hadtest a Mazuri-tavak körül, kettő Ossowiec előtt, kettő Lomzától északra, tíz Prasznisz körül, tíz-tizenkettő Nyugat-Lengyelországban és négy-öt hadtest Galiciában áll.

Gyakorlatlan újoncok az orosz fronton.

Bécs. Egy osztrák-magyar lovassági írja a lengyelországi harctérről: A napokban magadta magát háromszáz orosz, akik még csak

tízennégy napja állnak fegyverben. Az oroszok hadállásában az orosz tisztjeiket holtan találjuk, valószínű, hogy saját legénységük ölt meg őket.

Fél évig tart még a háború.

Kopenhága. A National Tidende közli az orosz főparancsnoksághoz beosztott Oba japán tábornok nyilatkozatát, amely szerint az enyhébb tavaszi időjárás beálltával megkezdődő hadműveletek eldöntik a háború sorsát. A háború tartama legfeljebb még egy fél év.

Pau tábornok az oroszok békefeltételeiről tájékozódik.

Milanó, március 15. Beavatott helyeken itt úgy tudják, hogy Pau tábornok missziója kétágu. Elsősorban pontosan tájékozódni kell az orosz hadsereg még várható teljesítőképeségéről. Ha ezt biztatónak látja, kötelessége kikövetelni, még Galicia cserbenhagyása árán is, Keletporoszország, tehát egy németellenes elnyomás forszírozását. Ha nagyon súlyos hibákra találna, tájékozódni fog Oroszország békefeltételeiről.

Rennenkampot reaktiválták.

Stockholm, március 15. A Birseviija Vjedomszti jelenti, hogy Rennenkamp tábornokot, a cár határozott kívánságára reaktiválták és újból a lengyelországi harctérré küldték ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: R. Gombaszögi Frida, a Magyar Színház művésznőjének felléptével „A Mandarin”. Szerda: R. Gombaszögi Frida, a Magyar Színház művésznőjének felléptével: „A farkas”. Csütörtök: Szibill, operette.

* A színház hírei. R. Gombaszögi Frida, a Magyar Színház kiváló művésznője, kedden kezdte meg két estére terjedő vendégjátékát. A vendégművésznő ez alkalomra két legjobb szerepét választotta a „Mandarin” és „Farkas” darabok vezérszerepeit. A művésznő mindkét alakítása, bár egymástól teljesen eltérők, de oly tökéletesek és annyira lebilincselik a nézőt, hogy a budapesti előadások alkalmával valószínűsége tőle siker kísérte minden jelenését. Arad közönségének tehát e két estén alkalmuk lesz R. Gombaszögi Frida kiváló művészetében gyönyörködni, mindkét előadásban a többi összes szerepek a társulat elsőrendű tagjai között ozlanak meg. — A koldusdiák. Az idei szezon egyik legértékesebb és legérdekesebb reprize, mely az operett személyzet minden idejét igénybe veszi, e hét péntek és szombatján kerül színre, teljesen új betanulással. A reprizeben, mely nagy személyzetet igényel, a drámai személyzet néhány tagja is részt vesz, úgy hogy a legkisebb szerep is elsőrendű kézben van. Főszereplők: Pataky Vilma, Szabó Milli, K. Pongrácz Matild, Járai, Bankóné, Barics, Polgár, Kiss Miklós, Herold, Virág, Földes stb.

* Metamorfózis. (Saját gyilkosa. Az Uránia tegnapi bemutatója.) A színház tegnapi bemutatójának témája valóban Poe Edgar tollára volna méltó. Igazi rejtélyes történet, amely a végsőig feszíti meg a nézők idegeit. Egykülönczödő milliómos csodás esete képezi a film tárgyát. Ez a milliómos egy csodás hatású italt talál fel, amelyről az előkelő milliómosból utazó csavargó lesz. Ennek a csodás metamorfózisnak az a következménye, hogy az eltűntnek hitt milliómos meggyilkolásával a Silesből lett csavargót vádolják meg és mikor végre rendőrkézzre kerül, felrobbantja palotáját és — felébred. Ez a váratlan megoldás, a felébredés rendkívül frappáns hatást idézett elő. A közönség igazi, őszinte részvétellel viseltetett a szegény ártatlanul gyanúsított csavargó személye iránt és szinte megkönnyebbülten lélezett fel, amikor a kielégítő megoldás bekövetkezett. — A királynő kálváriája, pompás színészi tényszerűségű dráma legközelebb az Urániában. 5

Katonamunkások a mezőn

(Gondoskodás a tavaszi gazdasági munkák elvégzéséről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 15.

A most folyó nagy háboru valósággal azt a kötelességet rója a nemzetre, hogy egyik kezével a fegyvert forgassa, a másik kezével pedig jusson ideje arra is, hogy a kenyéradó földet megmunkálja. A most folyó nagy nemzeti erőtesztés igen sok javakorbéli munkacserét vont el a gazdasági munkától. Mivel a haza védelmének igen fontos érdeke az is, hogy a mezőgazdasági termelés meg ne akadjon, sőt lehetőleg fokoztassék, a kormány oly meggyőződésről gondoskodott a közös hadügyminiszter ural, hogy a hadbavonult gazdáknak és munkásoknak, amennyiben ezt a hadviselés érdekei lehetővé teszik 14 napig terjedhető szabadság engedélyeztessék a sürgős tavaszi munkák, tehát a vetési és szőlőművelési munkák elvégzésére.

A honvédelmi miniszter idevonatkozó rendelete szerint a szóban levő szabadság: elsősorban a mezőgazdasággal foglalkozó katonák, az önálló mezőgazdák, illetőleg hozzátartozók, a mezőgazdasági munkások, a szőlőbirtokosok és a szőlőművelési munkások kapják. Szabadságolthatók ezek akkor is, ha mint sebesült vagy beteg lábadozók már alkalmassak az említett munkák elvégzésére és e munkák nem akadályozzák meg őket a hadiszolgálatra való alkalmasságuknak visszanyerésében. Beteg és kórházi ápolás alatt álló legénység szabadságot nem kapnat.

Természetes, hogy nem kapnak szabadságot a harcban levő katonák, hanem csak a harcban kiegészítésre rendelt póttestekben (pótszázad, póttűeg stb.) szolgálók. Szabadságoltatásukat csak az illető katona személyesen kérheti a póttestparancsnokánál.

A szabadságolásnak két módja van. Az egyik az egyéni, melyet minden jogosult csak személyesen kérhet az illető póttestparancsnoktól. A másik a katona munkáscsoportok kirendelése, melyet községeknek és egyes birtokosoknak áll jogukban kérni, a községi (városi) előjáróság által látalmazott, a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézett és oda az illetékes járási (városi) hatóság útján eljuttatott kérvényben. Az egyéni szabadságoltak névjegyzékét az illetékes póttestparancsnokságra közli az érdekelt községi- (városi) előjárósággal, valamint a járási hatósággal. A községi előjáróság kötelessége azután ezt a munkaadókkal közölni, a szabadságolt katonamunkásokat munkába helyezni és ellenőrizni, hogy a munkát, amire szabadságoltattak végezzék is; a szabadságolással visszaélőket pedig a csendőrség útján csapatjukhoz visszaküldeni. A járási hatóságnak kötelessége az egyes községekben esetleg mutatkozó munkásfelesleget olyan községekbe irányítani, ahol munkashiány van. A munkáscsoportokat a póttestparancsnokságok állítják össze és egy erélyes altiszt vezetésével becsatják a birtokosok és községek rendelkezésére. A kirendelt katonai munkáscsoportok katonai élelmezési pénzüket és zsoldjukat kapják. A munkaadók kötelessége az csoportok élelmezéséről gondoskodni, de az élelmezési pénz a vezető altiszt által nyugta ellenében nekik megfizetendő. A munkás katonáknak a munkaadó helyben szokásos napszámot fizeti. A munkaadót semmiféle utazási költség nem terheli, mert a kirendelt munkáscsoportok szállításáról a katonai igazgatás gondoskodott.

Az illető katonai parancsnokságok minden egyes község előjáróságának és minden főszol-

gabirónak megküldik az oda szabadságolt katonai legénység névjegyzékét. A járási hatóság ennél fogva tudni fogja, hogy valamely községben van-e munkásfelesleg és ezt a munkaerőben szegényebb községekbe irányíthatja. Másrészt neki, mint a községi, illetve városi hatóságnak kötelessége a csendőrség és rendőrség igénybevételével ellenőrizni azt, hogy a szabadságoltak azt a munkát, melyre szabadságot kaptak, tényleg végzik-e. Akik nem dolgoznak, azokat a csendőrség segítségével visszaküldik a csapatjukhoz.

A szabadságolás idejének kezdetét úgy tervezte a honvédelmi miniszter rendelete, hogy az a budapesti, pozsonyi, temesvári hadtestek területén március 10-én, a kassai és nagyszombeni hadtestek területén pedig március 20-án legyen, illetve az északi és hegyvidéki vármegyékben két héttel később. Ez a rendelkezés módosított. Tekintettel a beállott télies időjárásra, a kormány úgy határozott, hogy a tavaszi munkákra való szabadságolás kezdete elhalasztassék. Ez új határidőről a kormány külön fogja a törvényhatóságokat értesíteni.

Különösen fontos ez azoknak a községeknek és földbirtokosoknak szempontjából, akik a szóban levő rendelet szerint 20 emberből álló katonai munkáscsoport kirendelését kérhetik 14 napi időtartamra, a községi (városi) előjáróság által látalmazott, a járási hatóság útján a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézett kérvényben. A szabadságolás megállapított időtartamából még semmi sem telt le és az érdekeltnek módjukban áll, hogy a katonai munkáscsoportok kirendelése iránti lépéseket megtehessek.

Harminc százalékos hus-áremelkedés.

(A város és mészárosok együttes akciója a husinség elhárítására. — Értekezlet a Kamarában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 15.

Ma reggel az a meglepetés érte a husvásárló közönséget, hogy a leveshus ára kilónként negyven fillérrel emelkedett. A mészárosok egyöntetűen jártak el és a városi tanács több helyen gyűződött meg az emelésről, mert hat helyről hozott Lőcs Rezső helyettes polgármester egy-egy félkiló leves húst és mindenütt 2 korona 40 fillérjével számították. A hatósági huszárak ma még 1 korona 68 fillérért árusították a szegyhúst, a leveshúst, pedig 184 fillérért, de Zikó János felügyelő jelentést tett a helyettes polgármesternek, hogy a legutóbbi napokban több vásáron vett részt és vagy nem kapott élő állatot, vagy pedig olyan magas ára volt a jószágoknak, hogy a városnak egy kiló hus 2 korona 50 fillérjébe kerül és ha nem emeli az árakat a huszárakban, akkor óriási deficit lesz.

Az élelmezési bizottságot délutánra összehívta a helyettes polgármester, hogy a husárak emelésére kérjen engedélyt, másrészt pedig, hogy ott bejelentse az élő állat hiányt és a bizottságot meghívja a Kereskedelmi és Iparkamarába, ahol a mészárosokkal együtt tanácskozás volt az egész város területén dolgozó husiparosok élő állattal történendő ellátásáról.

Az élelmezési bizottság, miután meghallgatta Zikó felügyelő jelentését, melyből kitént, hogy horribilis árakon tud csak vásárolni és miután elfogadta Varjassy Lajos dr.-nak azt az álláspontját, hogy a városnak nem lehet célja, hogy túl alacsony árakkal szőljön bele az

árszabályozásba és megengedve magának a ráfizetés fényűzését, iparosokat tegyen tönkre, úgy határozott, hogy felemeli az árakat és pedig a szegyhúst 168 fillérről 176 fillérre, leveshúst 184 fillérről 224 fillérre, peccsenye húst 2 koronáról 248 fillérre, vesepecsenyét 260 fillérről 3 koronára, illetve 3 korona 60 fillérről 4 koronára.

Mint hogy azonban sajnos, a kérdés ezzel megoldva nincs, mert a város, noha élő állat igen bőven van az országban, mégis ki van téve annak, hogy rövidesen hus nem lesz kapható, igen radikális eszközöz akar nyulni a tanács és már a holnapi közgyűlésnek erre vonatkozólag javaslatot is tesz. Eppen ennek a kérdésnek megbeszélésére hívta össze Varjassy Lajos dr. kamarai titkár az értekezletet. A város husellátása csak ugyanazon az elv alapján történhet meg, mint a lisztellátás. A városnak élőállatot kell vásárolnia és ő adja oda a mészárosoknak, hogy azok a polgári hasznat is bekalkulálják, de hatóságilag megállapított áron mérjék ki. Erre garancia kell a mészárosok részéről. A város abban a helyzetben van, hogy a kormány támogatásával egy nagy marhaállományt megvásároljon. Ha a közgyűlés erre felhatalmazást ad, akkor rövidesen megszerzi a város az egész kvantumot és egy jó időre ellátja a várost hussal. Érthető okokból nem hozhatók nyilvánosságra ma még a tranzakció részletei. Zubor Andor tb. főjegyző ismeretlenné a bizottság előtt a kérdést, amely elfogadta azt az elvet, hogy az esetre, ha a mészárosok hajlandók biztosítani a várost arról, hogy a hatóság által meghatározott árakat betartják, akkor a közgyűlésnek javasolják az állatállomány megszerzését.

A bizottság ezután a Kamarába ment, hogy meghallgassa az ott történendőket.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsstermében ma délután hat órakor népes értekezletet tartottak a mészárosok közül azok, akiket a Kamara elnöksége hívott össze. A gyűlésen számos törv. hat. bizottsági tag is megjelent. Az értekezleten a várost Lőcs Rezső h. polgármester és Zubor Andor tb. főjegyző képviselte. Varjassy Lajos dr. kamarai titkár elnöki megnyitójában közölte a jelenlévőkkel, hogy a város gondoskodni akar a polgárság husszükségletének kielégítéséről, mert rövid idő múlva vágómarhát alig lehet kapni. A városi tanács a Kamarával arra a megállapodásra jutott, hogy ezt a kérdést a mészárosokkal és hentesekkel karöltve kell megoldani. A város anyagi és erkölcsi támogatásban hajlandó részesíteni a helybeli vágóiparosokat, ha azok melegecsenek a rendes polgári haszonnal és kielégítik a közönség hus igényeit. A tanácskozáson az elnökön kívül felszólaltak a következők: Lőcs Rezső, Glück Károly, Leopold Zsigmond, Zubor Andor, Bing Hugó és Mányi Mojsze. Az értekezleten a következő határozatot hozták: A jelen voltak szükségesnek tartják azt, hogy Arad város hatósága a helybeli mészárosokkal és hentesekkel egy konzorciummá tömörülve igyekezzék megszerezni a polgárságszámára szükséges vágóállatokat. A városi tanács útján felkéri Arad törvényhatóságának kedden tartandó közgyűlését, hogy ehhez a fontos akcióhoz nyújtson megfelelő anyagi eszközöket és hatalmazza föl a tanácsot, hogy a mészárosokkal egyetemben a vásárlást azonnal kezdje meg mindenütt, a hol eladó vágó állatot talál. A jelenvolt mészárosok kijelentik, hogy a város által vásárolt vágó állatokat a beszerzési áron átveszik és a város által megállapított maximális áron adják a közönségnek.

Halálra ítélt gyilkos szerelmes-pár.

(A tárgyalás harmadik napja. — Vallanak Heydrichné barátnői és barátai.)

Lábirati tudósítás.

Darmstadt, március 15.

A darmstadti esküdtszék ma folytatta Vogt orvostanhallgató és Heydrich Helén asszony bűnperének tárgyalását. A tárgyalás eddigi folyamán, mint ismeretes, az orvostanhallgató beismerte, hogy az asszony férjét ő gyilkolta meg és pedig szeretőjének felbujtására. Az asszony ezzel szemben konokul tagadja azt, mintha része lenne a gyilkossági terv kidolgozásában és Vogtra akarja tolni a főbűnösséget. Az óriási érdeklődés, amely a tárgyalás első napján megnyilvánult, nem csökkent ma sem, amikor a tanúk kihallgatására került a sor.

Az első kihallgatott tanu *Litzmann* kapitány, aki Heydrichét villájával szemben lakott és régebben jó barátságban volt a családdal.

— Az volt a meggyőződésem — mondja a tanu — hogy Vogt gyakori látogatásai mögött meg nem engedett viszony van. Mikor én is meghallottam a Heydrich asszonyról elterjedt híreket, kérdőre vontam őt. Heydrich asszony azt válaszolta, hogy *köszöni szépen az oktatást*. Ezután beszünttettem az érintkezést Heydrichékkel. Mikor a villa kigyulladt, én is behatoltam a házba, egészen Heydrich holttestéig jutottam. Hirtelen mellettem termet Vogt, a rögtön eltűnt, amikor szidalmazni kezdtem.

Malakert tanu a villa égésénél létrát támasztott az emeleti ablakhoz és ezen jött le Vogt az emeletről.

Grünert dr. főorvos komoly embernek tartotta Heydrichet és egyáltalán nem tapasztalta azt, mintha erősen érzéki természetű lett volna. A tanunak is feltűnt, hogy Heydrichné olyan gyakran elmegy hazuról és azt a benyomást szerezte, hogy a családban az asszony az ur.

Menge orvostanár, titkos tanácsos egyszer megoperálta Heydrich asszonyt. Az asszony idegrendszerre — mondja a tanu — *rendkívül könnyen felizgatható volt*. Heydrichről azt állítja, hogy nagyon finom, művelt ember volt, épenséggel nem durva és ő úgy tudta, hogy melegen érez a felesége iránt.

Ezután Pengau orvostanár, aki a meggyilkolt bankár holttestét felboncolta, terjeszti elő szakvéleményét. Heydrich gyenge testalkatu volt. Az arcának bal fele egészen megszenesedett, a jobbik fele tele volt vérrel.

Miközben a szakértő előadja, hogy milyennek találta a boncolásnál Heydrich koponyáját, a vádlott asszony kezeivel eltakarta arcát. Vogt ezzel szemben nagy érdeklődéssel kísérv az orvos fejtegetéseit.

— A koponya jobb fele — mondja a szakértő — *szét volt roncsolva, ennek folytán állt be a halál*. A koponyán látszott, hogy több, valószínűleg kalapáccstól származó ütéssel roncsolták szét.

A következő tanu *Waldhorn* szobaleány, aki Heydrichéknél szolgált.

— A gyilkosság előtti csütörtökön — vallja a tanu — Vogt megkérdezett, hogy bemegyek-e pénteken a városba. Azt válaszoltam, hogy csak vasárnap megyek. Heydrich asszony különböző megbízásokat adott nekem arra az időre, mialatt a gyilkosság történt. Heydrich ur mindig nagyon tisztességesen viselkedett velem szemben és sohasem volt tolatkodó, még csak nem is beszélt ilyesméről. Ha a házastársak között nézeteltérés volt, mindig

az asszony akarata jutott érvényre. Azt nem vettem észre, hogy Heydrich asszony és Vogt viszonyt folytatnak.

Vogt vádlott határozottan tagadja, hogy a szobaleányt csütörtökön megkérdezte volna a városba való menetelét illetőleg.

Uffalmann tanu pincér, a Ludwigshöhén, ahol szerdán és szombaton hangverseny-szokott lenni, Heydrich asszony gyakran járt ide. A gyilkosság napján az asszonyt *izgatottnak találta*. Mikor közölték vele a gyilkosság híreit, az asszony összeesett és azt dadogta:

— *Hisz ez nem igaz.*

Egy másik tanu, főpincér, az előbbi tanunak a bátyja, azt vallja, hogy Heydrich asszony mindig jókedvű volt. Mikor meghozták a villa égésének híreit, az asszony felemelkedett, de aztán összeesett.

A vádlott asszony nővére, akit tanuként hallgatnak ki, részleteket mond el Heydrichné ifju koráról.

— A hugom — mondja a tanu — igen élénk gyermek volt és erős fantasztikus hajlamai voltak. A meggyilkoltat én gavallérnak ismertem. A hugom gyakran panaszkodott előttem, hogy a férje milyen durván bánik vele. Tudtommal csak a gyermek miatt közeledtek egymáshoz újból az egyszer elvált házastársak. A gyilkosság idején én Heydrichéknél voltam látogatóban. Május 4-ikén, a testvérem elmesélte, hogy a gázcsap nyitva volt és a férje majdnem megmérgezte magát.

Több lényegtelen tanuvallomás után *Aszmann* az asszony régebbi szeretőjét, hallgatják ki.

— Mikor Heydrichné elvált a férjétől, Hannoverben jegyesemként élt velem együtt. Pénzügyi okok kényszerítettek, hogy elváljunk egymástól. Én magam beszéltem akkor rá az asszonyt, hogy térjen vissza az urához. Heydrich asszonynak *nagyon különös nézetei voltak a házasságról*. Két évvel ezelőtt Wiesbadenben találkoztam vele, ahol együtt éltünk egy szállodában.

Ezután Vogt vádlottnak néhány barátját és heidelbergi lakásadónóját hallgatták ki, akik becsületes embernek mondják Vogtot és szerintük a diák közömbösen viselkedett nőekkel szemben.

Heile egyetemi tanár mindig szorgalmas, törekvő tanulóknak ismerte a vádlottat.

A szakértők kihallgatására került a sor ezután.

A szakértők meghallgatása után Schwarz dr. főügyész mondotta el három óras vádbeszédét, amelyben arra kérte az esküdteket, hogy Vogtot gyilkosság, gyujtogatás és gyilkossági kísérletben való bűnrészesség, Heydrich asszonyt pedig gyilkosságra való felbujtás, gyujtogatás és gyilkossági kísérlet büntetésben mondják ki bűnösnek.

A délutáni tárgyaláson a vádlott Vogt védője, Neuschaeffer ügyvéd tartotta meg védbeszédét. Elsősorban azt igyekezett bizonyítani, hogy védenca nem követett el gyilkosságot, hanem csak halált okozó súlyos testisértést, vagy legföljebb emberölést. Gyilkosságról már csak azért sem lehet szó, mert bebizonyult, hogy a tett elkövetése előtti csütörtökön a két vádlott megállapodott abban, hogy a tervet elejtik. A május 16-iki tettet tisztára az indulat befoiyása alatt, felhevült lelkiállapotban

követte el a vádlott. Heydrich asszony védője, Hallwachs igazságügyi tanácsos is védenca felmentését kérte. Nem bizonyult be, hogy az asszony gyilkossági kísérletet követett el, még kevésbé az, hogy a gyilkosságra felbujtotta Vogtot.

A főügyész válaszolva véd beszédekre, kifejtette, hogy a gyilkosság előtti csütörtökön a két vádlott között történt megállapodásnak nincs olyan jelentősége, amelyet a védők tulajdonítanak annak. Az elnök ezután kérdést intézett a vádlottakhoz, kívánnak-e még valamit mondani. Vogt kijelentette, hogy ügyvédje szavaihoz nincs hozzáfűzni valója, Heydrich asszony pedig ismét azt hangoztatta, hogy a tett előtti csütörtökön megbeszélte Vogttal, hogy az egész tervről lemondanak. Az esküdtek ezután tanácskozássra vonultak vissza.

Rövid tanácskozás után az esküdtszék elnöke kihirdette a verdiktet, amely szerint a vádlottakat a terhükre rótt bűncselekményekben bűnösnek mondták ki, mire a törvényszék Vogt Vilmost gyujtogatás és gyilkosság miatt kötél általi halálra és tíz évi fegyházra, Heydrichné pedig gyilkosságra való felbujtás címén szintén kötél általi halálra és tizenkét évi fegyházra ítélte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az áprilisi esküdtek. Az 1915. évi második, áprilisi esküdtszéki időszakra most sorsolták ki a törvényszéken a szokásos formálítások közt az esküdtszékét. A kisorsolt esküdtek a következők: Rendes esküdtek: Elias Izidor malomtulajdonos Magyarpécska, Gaorgiadesz József szabó, Hovanyecz A. közműves, Hoffmann Antal divatkereskedő, Sáfáran Emil kereskedő Gyorok, Grünwald Simon kávézó, Hidvéghy Pál kocsigyártó, Balaton János lakatos, Czeiler István címfestő, Földes Soma tkpénztári főkönyvelő, Dvorzsák János szatócs, Haubenreich Mihály paplanos, Gluck Zsigmond mészáros, Dani János háztulajdonos, ifj. Friedrich György háztulajdonos, Pováczay Soma ny. jegyző, Bartha Imre földműves, Magyarpécska, id. Kiss Ferenc korcsmáros, Mikelaka, Kerpel Albert kereskedő Kürös, Scherhág Ernő kereskedő, Werner Miksa bérlő Kürös, Wertán István tkpénztári titkár, Ursz Radó borbély, Billich Miklós magánhivatalnok, Bogdán Virgil dr. ügyvéd, Adler Andor kereskedő, Zádor Bertalan bizt. tisztvis., Földes Lajos szikvizgyári igazgató, Endre Géza nyomdaigazgató, Cs. Endes Dániel szerkesztő. Helyettes esküdtek: Kaltenhuber József kéményseprő, Pick Adolf kereskedő, Majsztrovicz János sertéskereskedő, Marossy Pál ny. vasutas, Krón Lipót szatócs, Kuttin Gyula háztulajdonos, Osztyás Gyula kereskedő, Natlánd Bernát bankigazgató, Neuman Adolf báró gyáros, Percs Péter bankhivatalnok.

§ Négy havi fogság a jószívű őrszemnek. Bécsből jelentik: A legfelső országos törvényszék tegnapi nyilvános tárgyalásán érdekes ügyben döntött. Hirsch-Holländer Eliás, méntelepi katona október hó 14-én este 9 órakor a gráci kaszárnya előtt állott posztón. Elunva magát, rágyújtott egy cigarettára s míg a rágyújtás műveletével foglalatzkodott, a kaszárnya kapuja melletti fa alatt két freiter, akik engedély nélkül távoztak a kaszárnyából, besurrantak a kapun. Hirsch-Holländer az észemeltársa figyelmeztette a kapun besurrant és neki iramodó katonákra. Eliás nagyon engedékeny hangulatban volt és azt mondta társának:

— Ne csapj lármát, ha megtörtént, bét megtörtént!

Hirsch-Holländer Eliás másnap jelentette a napos káplárnak, hogy az éjjel nem történt semmi. De mivel már a kaszárnyában elterjedt a híre, hogy az éjjel két freiter engedély nélkül vitt magának kimenőt és sikerült a cigarettázó őrszem mellett visszasurranniok, a szabályzat megsértése és társának kötelességmúltságára való rábírása címén Hirsch-Holländer elkerült, akik tizenhárom napi börtönre

Legfelsőbb hadiparancs az aradi huszárok vitézségéről.

(A 12-esek a cirókaófalui csatában. — Harc ötszörös tulerő ellen. — Sikerrel fe-
dezett visszavonulás.)

Az Aradi Közlöny tudosítójától.

Arad, március 15.

Egyik legutóbbi — március 4-ről kelt — hivatalos rendeleti közlöny a következő kitüntetések között: Ófelsége lovag Toms Pál őrnagynak, Várady-Szakmáry Donát és Nemes-tóthi Szabó Béla kapitányoknak, mindhárman a cs. és kir. 12. huszárezredben, az ellenség előtt tanúsított hősi viselkedésükért a „katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel” adományozta.

Mindhárom kitüntetett tiszt érdemrendjét a november 21-én vívott cirókaófalui csatáért kapta. Cirókaófalui E név arany betűkkel lesz oeriva az egykori Nádor-huszárok, az aradi 12-es huszárok történelmébe, de viszont gyászos emlékeket vált ki több aradi uri családnál, — a báró Bohus familiában, melynek egy kiváló tagja: Bohus István báró, a 12. huszárezred vitézségi érdemmel díszített zászlósa itt sebesült meg s az oroszok kezébe került; Appel János báró főhadnagy, a Kóvér és Kabdebó-családok rokona, Geldern Sándor hadnagy, a Fábán-család-, Benedek Ferenc zászlós a Sármezey-család rokonai maradtak halva és megsebesülve a csataterén. A szegény Bánffy Jenő báró hadnagy, tavaly ilyenkor még az aradi huszár equitáció tisztjeivel üldögélt a délutáni korzó idején a Matsky-cukrázda ablakánál, most ott fekszik eltemetve a cirókaófalui csataterén, — löseket kapott s a orenburgi kozákok szúrták agyon.

November 15-én a 12-es huszárok a stary-sambori 19 napos csata után vissza lettek Nagy-Kemencére — Zemplén megyébe rendelve, hogy az ezred a nagy veszteségeit pótolja s némi pihenést nyerjen. Biztosan számítottak 2 hét pihenőre; a nős tiszték már irtak nejeikért és családjukért — de a nyugalom csak 4 napig tartott. November 19-án későn este jött a parancs, másnap hajnalban indulás. Az oroszok akkor törték be Uzsokon keresztül másodsor Magyarországra, a rettenetes tulerő csapatainkat nyomta vissza. Peteani báró tábornok alatt álló lovasság-csapatot, melyhez a 12-es huszárok is tartoztak, kapta a parancsot, hogy az orosz kolosszust mindenáron fel kell tartóztatni, hogy a visszavonuló trénnük elhúzódhasson.

A huszártisztek nejeikkel már nem is találkozhattak. Geldern Oszkárné, Fábán Illy volt az egyedüli, ki november 20-án hajnalban megérkezett Nagy-Kemencére s épen hogy csak elbucszhatott férjétől. Toms őrnagyné, Nemes-tóthi Szabó Béláné és Petrovits Istváné már csak Homonnáig jutottak, honnan a tábori telefonon, a csata közben beszélhettek a legnagyobb ágyu s puska tűzben levő férjeikkel néhány szót. Homonna akkor már ki lett irtva, a menekülők ezrei tolongtak minden országuton.

A 12-es huszárok 20-án érkeztek Cirókaófalura s késő éjjel kapták a parancsot, hogy a Ciróka patak völgyében előrenyomuló oroszokat fel kell tartóztatni s bármely tulerővel is szemben, a harcot fel kell venni.

21-én hajnalban — szép fagyos nap volt, kevés hóval, a 12-es huszárok megszállták az országutól jobbra eső hegyet. Az ezred jobb szárnyán volt Nemes-tóthi Szabó Béla kapitány egy századdal, mellette Várady-Szakmáry Donát kapitány, azután Mágócsi Szabó Miksa kapi-

tány s végül Appel János báró főhadnagy egy-egy századdal. Osztályparancsnok volt Gregurich Antal őrnagy; az ezredparancsnok: lovag Toms Pál őrnagy, az ezred tartaléka, Geldern Oszkár főhadnaggyal ki a központi telefont állította be, a hegy alatt az országuton foglalt állást. A telefon megfigyelő állomása Nemes-tóthi Szabó Béla kapitány fedezékében volt fent a tűzvonalban. Benedek Gáza főhadnagy egy szakasz huszárral kissé előre tolva egy dombra. Háromnegyed 9-kor reggel megjelenik az orosz tűzéréség. 2 kilométernyi távolságban szemben a huszárok vonalával, vonul fel a 6 orosz ágyu, tíz perc múlva bõmből az első srappel s ezután szünet nélkül a csata végéig gránátok és srappelök százai vágnak be a huszárok közé, rettenetes sebesüléseket okozva közöttük.

Délelőtt fél 10-kor megkezdte az orosz gyalogság ötszörös tulerővel a támadást, minden oldalról egyszerre. Szembe 7 szibéria lövész század, jobbról 4, balról 3 gyalog század indítja meg a tüzelést a huszárokra, akik azonnal szintén felveszik a harcot. A gépfegyverosztály Elekes Gábor kapitány parancsnoksága alatt működni kezd, a gépfegyverek szünet nélküli kattogása összevegytül az ágyuk bõmbölésével és a karabélyok ropogásával. A levegő kénszaggal van telítve a felrobbanó gránátok lövedékeitől. A sebesültek száma nő. A golyózapor oly irtózatossá, hogy aki helyéről fölemelkedik, már találva van. A Sanitáts patrul szünet nélkül kötöz, — egy fiatalkaplár: Csépanyi Bertalan, egy sebesült huszárt huz hátra a kötözõ helyre, az orosz golyó szíven találja õt is, azonnal halott. — Nemes-tóthi Szabó kapitány jelenti telefonon:

— Az oroszok már csaknem elérték a huszárok vonalát, a tulerő ötszörös.

Galdern főhadnagy továbbítja a jelentést telefonon. Öt perc múlva jön a parancs:

— Nehány száz lépést visszavonulni s ujra felvenni a harcot.

Irtózatossá feladat. Amint a huszárok fel-emelkedtek, az oroszok tüzelése megtízszereződött. Srappelök, gránátok, puskatüz a cirókaófalui hegyet gyehehává változtatta át: ebben a pokoli golyózaporban vonult vissza a 12-es huszárezred körülbelül 200 lépést. E visszavonulás közben azonban megszakadt az összeköttetés a jobb és balszárny között, a melyet egy kupalaku hegyesucs választott el egymástól s az egyik fél nem tudott a másiktól semmit.

A harc tolyt tovább — az orosz lavina — halottjait és sebesültjeit hátra hagyva bajonett támadásba ment át a maroknyi huszárság ellen. A magyar huszárok emberfölötti bátorsággal dolgoztak, az oroszok pokoli tüzelése előtt visszaszorítva, lépésről lépésre hátráltak s megakadályozták az orosz kolosszus előnyomulását tovább. Délután fél háromkor jött végre a parancs: harcot beszüntetni. Visszavonulás Homonna irányában. — Nemes-tóthi Szabó kapitány fedezte a visszavonulást, — alig ért le az ezred a Ciróka völgyébe, még egy rettenetes támadást kellett kivédeni. — Egy orosz különítménynek sikerült a nagy erdőkön keresztül a frontot megkerülnie s Jármos falu felől hátulról s oldalról vette tűz alá a huszárokat.

Végre elérte az ezred Tarsányt s innen Szinára lovagolt, hol a veszteségek meg lettek állapítva. A célt azonban elérték: az osztrák-magyar haderő visszavonulása a tulerő elől biztosítva volt és az egész trén élelem, lőszert meg volt mentve.

A csataterén maradt 8 tiszt s 166 huszár, a tiszték: Gregurich Antal őrnagy, súlyos srappel sebesüléssel jelenleg egy orosz kórházban fekszik. Mágócsi Szabó Miksa kapitány, eltűnt, sorsáról semmi hír. Appel János báró főhadnagy, elesett. Bánffy Jenő báró hadnagy, elesett, több golyó lövés találta s az orenburgi kozákok leszúrták. Eltemették Cirókaófalun a csataterén. Csiktoplócai László Miklós hadnagy, eltűnt, sorsáról semmi hír. Geldern Sándor hadnagy, eltűnt, sorsáról semmi hír. Bohus István báró, zászlós, megsebesült, valószínűleg orosz fogságban van. Benedek Ferenc zászlós, megsebesült, az oroszok elfogták s a lemergi orosz kórházban egyik lába amputálva lett.

Az ezred másnap Homonára vonult vissza, hova az oroszok követték, két nap múlva megkezdődött a homonai ütközet, a melyben a 12-es huszárok diadalmasan vettek részt s a mely az oroszok irtózatossá vereségével végződött. A cirókaófalui csata hősi szereplőit, a 12-es huszárokat a néhány nap múlva megjelent legfelsőbb hadiparancs a következő szavakban méltatja:

— „Kötelességemnek tartom, a cs. és kir. 12. huszár ezred halált-megvető hősi viselkedését a cirókaófalui csatában dicsőretekkel kiemelni; a mely ezred a szomszéd csapatok visszavonulása dacára az utolsó percig hősiességen helyén maradt s a többi csapatnak a rendezett visszavonulást lehetővé tette. Ez a hősiességen önfeláldozás nehéz áldozatokba került, de a 12. huszárezred fényes viselkedése s a csataterén maradt tisztjei s legénység emléke örökké élni fog.

Az életben maradt parancsnokokat: Lovag Tomis Pál őrnagyot, Várady-Szakmáry Donát és nemes-tóthi Szabó Béla kapitányokat Ó Felsége a király most tüntette ki a hadiékítményes katonai érdemkeresztrel.

Az ezred további sorsáról legközelebb.

Védik a malmokat. Nagyváradról jelentik: Gerő Armin rendőrfőkapitány a következő hirdetményt bocsátotta ki: A szörvénnyesen előfordult malom tüzesetek bennünket is a legfokozottabb körültekintésre és óvatosságra készítetnek. Azért figyelmeztetem Nagyvárad város közönségét, hogy azon malmok és raktárak, hol lisztmalmok vannak elraktározva, fokozottabb ellenőrzés alatt fognak állani és idegenek azok udvarára és helyiségeibe nem mehetnek. Ebből kifolyólag felhívom a közönséget, hogy a malmok és lisztraktárak körül ok nélkül senki se tartózkodjék, mert a gyanusan viselkedőket a katonai őrség, avagy a rendőrségi központból kiküldött rendőrközögek elfogják állítani s ezenkívül ellenük még a kihágási eljárás is folyamatba fog tétetni.

Uj rend az államsegélyek kifizetésénél. A belügyminiszter arról értesítette a várost, hogy az esetre, ha a hadbavonultak segélyezettjeinek a száma eléri az ötezret, akkor megengedi, hogy egyszer egy hónapban tizesék ki a segélyt, még pedig minden elsején. A polgármester most összeállította a lajstromot és minthogy április elsejéig már igen közel jár a segélyezetttek száma az ötezerhez, kért fogja, hogy a város az egész havi segélyt egy összegben fizethesse. Es hihető, hogy addigra a segélyfizetést már a tüzoltólaktanyába viszik ki.

H I R E K. LEGUJABB.

(Táviroda, cenzurázva.)
Érkezett éjjel 2 órakor.

Amsterdam. A Dresden nevű német cirkálót, amely a falklandi tengeri útközétekből elmenekült, az angol hajóraj még mindig eredménytelenül vadásza.

Nizza. A Goló nevű francia cirkáló Nizza-nál feltartóztatva a Maffara nevű olasz szállításozót és a rajtalévő németeket letartóztatva.

Genf, március 15. A *Matin* szerint az 1916. évi ujonckorosztálybelieket fogják besorozni husvétkor.

Páris. Az 1916-os évfolyambeli sorkötelesek behívását, amelyet eredetileg március huszadikára állapítottak meg, április 4—16. közötti időre elhalasztották.

Bukarest. *Ghenadie* bolgár államférfiu Olaszországból visszautaztában kiszállt Bukarestben és hosszasan tanácskozott Halil bejjel, a török Kamara elnökével, aki berlini útjában szintén átutazott Bukaresten.

Madrid. Egy spanyol tüzér új lövedéket talált ki a léghajók ellen, amely a léghajó gázát meggyújtja. Az eddigi kísérletek kielégítőek.

Március 15. megünneplése Aradon.

(Kétezer főnyi hallgatóság a Kulturpalotában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 15.

A háboru gyászos felhői és véres zivaraival nem borították feledésbe a szabadság napjának megünneplését. Ma, amikor újra a szabadságért küzdenek fegyverrel a magyar férfiak: fiatalok és öregek egy sorban: ma talán még lelkesebben, rajongóbban és túlárlóbban nyilatkozott meg az ünneplés.

Aradon a Kulturpalota nagytermében minden talpalatnyi helyet, minden karzati zugot, minden ajtót, folyosót elálltak az ünneplők és lelkesedők, sok tapssal fogadták az ünnepély résztvevőit. Az ünnepet a polgári iskolai tanulók éneke nyitotta meg. Ezután Kiss Miklós az aradi színház tagja lépett a pódiumra és nagy hatással szavaltta el *Zombory Andor* főreáliskolai tanár „Uj március” című sikerült alkalmi költeményét, amely így végződik:

Meséknek fényes tündérfátyla fűd be:

Uj Március most üdvözöllek én;

Rogés szép multunk elvész messze ködbe:

Jövők felett hadd ragyogjon a fény!

Teljék be most, amelyre régen várunk

S amely e földhöz-röghöz kötve tart:

Válják valóra ősi szabadságunk!

Nagy isten, áldd meg; áldd meg a magyart!

Pataky Vilma ének után az ünnepély szónoka *Kara Győző* főgimnáziumi tanár mondotta el hatalmas erővel megirt és hazafias lelkesedéstől, a mi átélte nagy napok tüzeitől áthatott beszédét, amelyben Arad üdvözlését küldte a Kárpátok hőseinek:

— A Kárpátok szikla-ormain, egy élő ember-szővény-alkotta ércfal állt — mondotta — ott vivják a mi fiaink a világtörténelem legnagyobb oszlopát, ott ontja özönve a verét a magyar nép. Király és nemzet annyi szenvedés, annyi féltreértés után végre egymásra találva, egymást megértve, most tesznek tanuságot isten és világ előtt, hogy legyőzhetetlenek vagyunk, hogy 1848. március Időnek szent hagyományain, drága örökségén ala-

pozzuk meg egy újabb ezredévre a megdönthetetlen Magyarországot... Márciusi szellő! vidd el a Kárpátok hőseinek Arad város ünneplő közönségének biztató üdvözlését; mond meg nekik, hogy velük vagyunk, hogy szívszorogva lessük hős tetteik hírének szárnyakelését, hogy szívünk minden dobbanása nekik szól; mond meg nekik, hogy mialatt hős lelkesültséggel villogtatják kezükben a haláltosztó kardot, azalatt mi itthon a nemzeti ünnepnapon rövid időre abban hagyjuk a hétköznapi munkát és ájtatos szívvel fohászunk az eget urához!

Dörgő taps kísérte a nagyhatású, gyönyörű beszédet. *Barios Gyula* énekelt még magyar dalokat és a szép sikerű ünnepséget a tanulóifjúság éneke fejezte be.

Megünnepelte március 15-ét a színház is: vasárnap és ma este *Tompa Kálmán* alkalmi darabját adta elő, amelynek Oroszok Máramarosban a címe. Az alkalmi színmű sikeréért maga a szerző is buzgólkodott az egyik főszerepben. Az előadások előtt *Zombory Andor* Uj március című alkalmi költeményét szavalták.

— Kiténtetett aradi tartalékos tiszt. A király az ellenség előtt tanusított bátor magatartásáért *Nyáry László* 33 gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot, a Polgári takaréktisztviselőjét signum laudissal tüntette ki.

— *Weddingen* kapitány angol fogságban? *Berlinből* jelentik: Az angol admirális közlése szerint az U 29 német tengeralattjáró naszád a Redband, Andaluzian, Indian, City és Ademun hajókat torpedózta meg. A jelentés hozzátesszi, hogy az U 29 kapitánya azt állítja, hogy ő volt az, aki szeptemberben a Hogue és Aboukir angol cirkálókat elsüllyesztette.

A *Lokalanzeiger* írja: A londoni távirat kiegészítő megjegyzése szerint az U. 29. kapitánya tulajdonképpen *Weddingen* hadnagy volna, a ki mint az U. 9. parancsnoka sok bajt okozott az angoloknak. Szeptember 22-én ugyanis ő volt az, a ki az Északi tengeren az Aboukir, Hogue és Cressi angol páncélos cirkálókat egy órán belül három jól irányzott torpedóval a tenger fenekére juttatta. Ezt a tettet, a mely a német U.-hajóktól való félelmet az angol kikötőkbe vitte, október 13-án követte a Havke brit cirkáló elsüllyesztése, a mely szintén az U. 9. legénységének műve volt.

— Változások az aradi katonai kórházakat vezető orvosi személyzetben. Az influenza megbetegett *Lányi dr.* főorvosnak a városi kórháza vezetését helyettesítésként *Kiss Dávid dr.*, előbb a Kazinczy-utcai iskolában szolgálatot tett orvos, vette át, de a mai napon *Lányi dr.* betegségéből felépülve, visszavette a városi katonai kórház vezetését, ellenben *Kiss Dávid dr.* a katonai hatóság a városi kórházról áthelyezte a Vagongyári katonai kórházhoz s megbizta őt annak vezetésével.

— Nem ad a város koporsót a szerb foglyoknak. Arad város tanácsa előtt ma ismét egy 5100 koronás számla feküdt, amelynek összegét a várban elhalt internált szerb foglyok részére szolgáltatott koporsókért kellett volna folyósítani. A tanács úgy határozott, hogy megtagadja a koporsó költség viselését, mert most már a foglyokat nem a városi temetőben földelik el és kútnonban sínes kötelezve arra, hogy a katonai kincstár helyett a törvényhatóság adjon koporsókat.

— Adományok. A Vörös Félhold javára *Gajda Jozsefné Magyarád* 5 korona és az aradi csonka katonák alapjára 5 korona, *Weil Erzsé* főgimnáziumi tanuló Arad 9 korona és *K. S. Körösbökény* 2 koronát adományoztak.

— Letartóztatott posztónagykereskedők. *Budapestről* jelentik: Több budapesti posztónagykereskedő megbízást kapott arra, hogy a hadsereg részére posztót szállítson. Csukaszürkö színű kitűnő minőségű posztóra kaptak megrendelést, hogy abból a katonák számára jó ruhát készíthessenek. A posztókereskedők közül többen visszaéltek a bizalommal. Több millió korona értékű olyan árut szállítottak, a mely a vád szerint teljesen hasznavehetetlen. A legrosszabb minőségű posztókat és szöveteket, még olyan szöveteket is, a melyek csak női ruhák készítésére alkalmasok, csukaszürkére befestették és szállították egyes helyekre. Egyik-másik kereskedő 12 koronáért olyan posztót szállított, a melynek négy korona az ára. A család úgy derült ki, hogy egy katonai parancsnokság jelentést tett arról, hogy a katonák új ruhája már az első letérdepelésnél vagy guggolásnál elszakad a térdnél és más helyen is. Szakértővel megvizsgáltatták a posztót s ekkor állapították meg, hogy a kereskedők a katonaság részére olyan posztót küldöttek, a mely a katonai céloknak egyáltalában nem felel meg. A katonai hatóság átutalta az ügyet a budapesti hatósághoz. *Dr. Marinovich Jenő*, a bünyügyi osztály vezetőjének személyes irányítása mellett folynak a kihallgatások. Az eddigi nyomozás eredménye alapján *Kohn B. Béla* Erzsébet-köruti és *Varadi Sándor Béla* Deák Ferenc-utcai posztónagykereskedőt letartóztatták. Ezeknek letartóztatásával azonban a nagyszabású bünyügy nyomozása nincs befejezve.

A délelőtt letartóztatott két posztónagykereskedőn kívül este letartóztatták *Tauber Jenő* és *Ligeti Jenő* posztónagykereskedőket is. Az ötödik terheltet most hallgatják ki. A letartóztatottakat átkísérik a honvédbíróság börtönébe és a katonai büntetőkönyv paragrafusai szerint ítélnék felettük.

— A tulvilágról vetített képes előadást rendezett vasárnap és hétfőn délután a Kulturpalota földszinti kistermében egy aradi társaság. Az érdekes tárgyú előadásra, amelynek szövegét *Tordai Vilmos* írta, mind két alkalommal megtelt a terem szép és nagyszámú közönséggel. Vasárnap különösen oly nagy volt az érdeklődés, hogy többen már helyet nem kaphattak. Kedden március 16-án még egyszer megismételik az előadást, hogy azoknak is módot adjanak a misztikus lelki tünteményeket fényképfelvételekkel is illusztráló előadás meghallgatására, akik az előző alkalomkor nem kaptak esetleg helyet. A keddi előadás is a földszinti kis teremben délután öt órakor lesz és 1 koronás belépő jegyekkel hallgatható meg. A vetített képes előadás után este 7 órakor *György János dr.* fejezi be három estére terjedt ismertető előadását.

— Elesett aradmegyei katonák. Varannó községben, Zemplénmegyében a sebesült és megbetegedett katonák közül az elhunytakat rendezően eltemették, sirjaikat feliratos keresztel vagy fejtávol jelölték meg. Az eltemetett hősök közt a következő aradmegyeiek vannak: *Szabó István* Nagykamrás, *Angela Ferenc* Zádorlv

— A vasárnapi hivatalos jelentések. Híres altábornagy ezeket jelentette tegnap:

Lengyelországban és a nyugatgalicai arconalon az általános helyzet nem változott. Az ellenség előretöréseit a Nida alsó folyásánál, valamint Gorlice mellett és attól délre, rövid harc után visszavertük. A Kárpátok számos szakaszában ismét megüszültek az oroszok heves támadásai, így a lupkowi nyereg és az uezsoki szoros közti harcvonalon, továbbá az Oper-völgyben, ahol éjszaka is elkezdődött harc folyt és Wyszkow mellett. A közönségre jutott nagyszámú orosz sebesültön kívül négyszáznál több oroszot fogtunk el, akik a közelharcban megadták magukat. A Dnyesztertől délre fekvő állások előtt is harcok fejlődtek. Az ellenség jelentékeny gyalogsági hadereje által indított támadás csapataink leghatásosabb tüzelése folytán csakhamar megakadt, majd az ellenség nagy veszteségei mellett teljesen összeomlott. Odább keletre gyalog előnyomuló ellenséges lovasságot ismét visszaverttük.

A német nagy főhadiszállás vasárnapi jelentése így szól:

Nyugati hadszíntér: Néhány ellenséges hajó tegnap délután a tengernek La Panne-Nieportól északra fekvő részéről eredmény nélkül tüzelt állásainkra. Neuve Chapelle mellett egy elszigetelt angol támadástól eltekintve, amelyet visszavertünk, csak tűzérési harc volt. A Champagneban a franciák tegnap Souaintól keletre és Le Mesniltől északra megismételték részleges támadásaikat. Csapataink tüzeben az ellenség súlyos veszteségei mellett valamennyi támadás összeomlott. A Vogézekben a harcok a jobb időjárás beálltával ismét megindultak. A franciák most az Argonokban is a kézi gránátok új fajtáját alkalmazzák, amelyek arra valók, hogy robbanásukkal megfertőzzék a levegőt. A tegnapi harcokban ismét olyan gyalogsági robbanó lövedékek használatát is megállapították, amelyek célhoz érésük alkalmával lángot vetnek.

Keleti hadszíntér: Keleten a helyzet változatlan.

— Tiszttartás a Ludovika-Akadémiában. Budapestról jelentik: A szokottnál szebb, ünnepélyesebb és meghatóbb volt a ma megtartott tisztartás a Ludovika-Akadémiában, hiszen ma minden embernek, aki ott volt, az járt eszébe, hogy ez a kilencvenhat, délceg ifju néhány hét múlva már a harcok keliős közepében lesz, hogy ezeknek ajkán nem üres frázis az eskü, mert a közel jövőben már vértrel fogják megpecsételni. Az esküdtetelnél megjelent Hazai Samu honvédelmi miniszter és a Budapesten tartózkodó magasabbrangú katonatisztek nagy része. Kilenc órakor mise volt a kápolnában, tizkor pedig az u. n. „nagy réten” tették le az esküt. Az ifju hadnagyok néhány napi szabadságot kapnak és aztán haláldeklarációt írnak a harctérre mennek. Mindegyiknek megvan már a beosztása.

Az eskü után Papváry alazredes, az Akadémia parancsnoka az új hadnagyok elé lépett.

— A szabadság hajnalán kisütött a ti nagy napotok is, — mondotta. — Március 15-én, a történelmi idők legtényesebbikén mentek ki az életbe ti, a király új hadnagyai, hazánk büszkeségei, minden ellenségünk remei, kerekedjétek azzal a buzgalommal, mely most ti a határainkon, az egész világon a magyar nemzetség páratlan kiválóságának hoz dicsőséget és fényt!

Az új hadnagyok nevében Boldizsár János mondott köszönetet, melynek végén a királyt éllette. Erre az egybegyűlt közönség is zajosan éljenzte a királyt és az akadémikusok sortűzet adtak. Ezzel a felavatási ünnepély véget ért.

— A katonák ruháira adakoztak: Eker Erzsike, Aradi Közgazdasági Bank 30 korona, Hoffmann Antal 60 korona 97 fillér. Szathmáry Ilona 5 korona, Öry Ferencné 5 korona, Központi Takarékpénztár 30 korona, N. N., Németny Irma, az Aradi oltár egyesület ajánlása. A nagylelkű adakozóknak a szegény katonák nevében tisztelettel köszönetet mondok, s további ajándékot és adományokat elfogad dr. Múlek Lajosné.

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

— Purjesz Zsigmond dr. Aradon. A katonai hatóság lelkiismeretességének adja tanujelét azzal, hogy a kiütéses tifusz járvány teljes elfojtására mindent megtesz. Mint katonai körökből értesültünk Purjesz Zsigmond dr. egyetemi tanár jelent meg Aradon, hogy a betegeket megnéze, a kezelést és a tett óvintézkedéseket megvizsgálja. A tanár kijelentései szerint az esetek nagy része könnyebb jellegű és úgy a katonai, mint a polgári hatóság részéről tett intézkedések mindenben kielégítőek. Véleménye szerint és a járvány leküzdésének egyetlen módja a várnak teljes elzárása a várostól.

— Negyven napi elzárás harminc mázsa eltírt buzáért. Hódmezővásárhelyről jelentik: Szücs Pál Sándor, hódmezővásárhelyi gazda, a rekvirálónak 2 mázsa és 20 kiló búzát mondott be, ami nagyon gyanus volt, mert a gazdának 65 hold földje van. Házkutatást tartottak nála és pedig eredményesen, mert a padlás deszkája alatt 30 mázsa és 42 kiló búzát találtak, ezenkívül még több mint egy mázsa liszt is került elő. A hazatartatlan gazdát 40 napi elzárásra és 400 korona pénzbírságra ítélte a főkapitány. Szücs a szigorú ítéletben megnyugodott és így az ítélet jogerőssé vált.

— Az aranyhajú szifinksz bemutatója. (Márkus Emilia az Apollóban.) A fővárosi mozi premiereket sem kiseri lézárás érdeklődés, mint a miyent az aradi publikumból váltott ki Herceg Ferenc első mozidarabjával, „Az aranyhajú szifinksz”-nek a mai premierje. A kibocsátásra kerülő jegyek előre elkelték s mire az előadás megkezdődött a pénztár kénytelen volt kitenni a „Minden jegy elfogyott” tábláskát. A kilenc óras előadáson akkor is szűk lett volna az Apolló nézőtere, ha kezerte nagyobb lenne. A publikum minden rétege nagy kíváncsisággal várta a darab bemutatását, de különösen válogatott, előkelő közönséget láttunk a zsölyékekben és a páholyokban. Olyan emberek, akik csak ritkán keresik fel a mozit, azok is elmentek megnézni Herceg Ferencnek, a finom, ragyogó tollú magyar írónak első mozidarabját. Csak Herceg Ferenc volt képes a lehetőleg legkevesebb szavakkal a mélyregek mellé állítani. Érdekesebb a cselekménye „Az aranyhajú szifinksz”-nek, mint bármely detektívdrámának. Márkus Emilia a címszerzőben klasszikus alakítást nyújtott. Első mondanivalójával egyszerre a legkiválóbb moziartisták közé emelkedett. A közönség bámulattal csodálta őt. A film, a melynek a kivitelezés tökéletes művészi mester munkája, még két napig marad műsoron.

— Eljegyzés. Vörös Ernő fakereskedő (Nagylak) egygyezte Buck Inoit, Buck Adolf dr. nagylaki ügyvéd leányát.

— Az influenza, sokszor súlyos következményeivel, ismét elhárapódzott. Minden nátha, minden könnyű hurut komolyan veendő és egyetlen szer sem alkalmasabb arra, hogy óvólag hasson, mint a kellemes ízű Sirolin Roche, amely minden gyógyszerárban kapható. 8841

— Ertesíti Fischer, Nagyáruháza a n. é. közönséget, hogy megérkeztek az új gyermek-kocskák! A legolcsóbb kivitelől a legszebbig! Bevonulók részére fehérneműk, trikók, sveteretek, háti zsákok, keztyűk, bőr- és posztó kamásnik. Olcsó árak! Figyelem a cégre. Fischer Áruház. 227

— Földbirtokosaink figyelmebe ajánljuk Keleti dr. és Murányi cégnek mai hirdetését, mely a tavaszi vetés és az ideai aratás érdekében fontossággal bír. 8745

— Bevonulók részére takarók, valódi „dr. Jäger”-féle és tiszta selyem alsó ruhák, sweaterek, gummi-kabatok, filanel- és zephiringek, hátszákok s más felszerelési áruk legolcsóbban „Chic” uri divat üzletben, Arad, Andrassy tér 15. kaphatók. 191

Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél.

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel László könyvkereskedése. Ugyan-e még vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

Királyi rendelettel tiltják meg a román terménykivitelét.

(Miniszterválság a Bratianu kabinetben. — Románia érdemei a Balkán-békében.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, március 15.

A román parlament ülései újabban háborús izgalmakkal vannak tele.

A tegnapi ülés különösen izgalmas jelenteket provokált a kiviteli-tilalomra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása körül.

A kamara el is fogadta a javaslatot, miután azonban a tárgyalások ideje nagyon kitolódott, az már nem kerülhetett a senatusnak időközben berekesztett ülése elé.

Costinescu pénzügyminiszter Bratianu miniszterelnök megnyugtató kijelentései dacára oázatoságot látván a dologban, beadta lemondását.

A román kamara egyébként ezen az ülésen elfogadta a visszaállítottak és szolgálóképtelenek újabb szemlére állításáról szóló javaslatot.

Az ülés végén az igazságügyminiszter királyi kéziratot olvasott fel a kamara ülészáknak berekesztéséről. Ezzel egyidejűleg berekesztették a senatus ülészákat is. A királyi kézirat a következőket mondja:

— A mai viszonyok között különös és magas megelégedéssel állapítom meg, hogy önk bizalmukkal támogatták a kormányt, amiért úgy országom, mint jó magam halásak vagyunk. Kérem az eget, hogy drága hazánkat óvja és áldja meg. A törvényhozó testületek ülészákait ezzel berekesztetteknek jelentem ki. Ferdinand.

Costinescu pénzügyminiszter lemondásával kapcsolatban a „Minerva” közli, hogy Bratianu miniszterelnök közölte a pénzügyminiszterrel, miszerint semmi oka az elkedvetlenedésre, miután a szóbanforgó termények kivitelének tilalma királyi kézirattal is elrendelhető. Másrészt már azt is közik, hogy ez a királyi kézirat néhány nap múlva megjelenik és így Costinescunak nincsen oka arra, hogy lemondásához ragaszkodjék.

A „Nea Clas” című athéni újság, amely mint az egykori görög miniszterelnök, Venizelosz lapjaként ismeretes, egyik legutóbbi számban a következő, a román kormány politikájára jellemző megállapításokat teszi:

— Amint feltétlenül biztos forrásból értesültünk, — írja Venizelosz lapja — a román kormány athéni képviselője utján tegnapelőtt közölte Venizelossal, hogy Románia há marad a Balkán-egyezség dolgában elfogult korábbi álláspontjához. Világos, hogy ezen nyilatkozat annak a bizonyítéka, hogy Görögország minden olyan törekvése, amely a Balkán főuralmát célozza, Bukarestben visszatetszést keltene. Ezen váratlan nyilatkozat után, amely Bulgáriának a tavaszi naggyakorlatra való készülődése és a román-bolgár tárgyalások kedvező menetéről szóló hírek megjelenésekor hangzott el, a görög kormány kénytelen volt az új helyzettel számot vetni. Hogy a görög kormány mit válaszolt Románia nyilatkozatára, nem tudjuk. Megjegyezzük — végződik a „Nea Clas” cikke — miszerint közléseink oly hitelesek, hogy azokat semmiféle cáfolat meg nem döntheti.

Ha a görög lap információi amiben nem kételkedünk, tényleg megfelelnek az igazságnak, akkor a román kormány maradandó érdemeiket szerzett magának a balkáni béke fentartása körül.

A román lapok némelyike tiltakozással vegyes felháborodással reprodukálja a szentpétervári „Rjecs” című újság következő állítólagos bukaresti tudósítását:

— A román parasztek felháborodása a kenyérárak emelkedése és a gabonakiviteli tilalom miatt egyre fenyegetőbb jellegűt ölt. Piatraneamtz vidékén a parasztek tömegmozgalma van folyamatban. Erőszakkal akarják megakadályozni a kivitelt. Valóságos parasztrajok rendeznek vadászatokot a terményekkel megrakott járművekre, amelyeket feltartóztatnak. Egyes helyeken összeütközésekre került a dolog a csendőrséggel. Több városban az országutakat parasztek őrzik. A kormány nagyon aggódik az egyre növekvő parasztmozgalmak miatt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi turista egyesület Aradon a városháza kistermében (bemenet a főlépcsőnél, I. emeleten balra) március hó 20-án szombaton, délután 5 órakor XIX. (rendes) évi közgyűlést tartja. A közgyűlésen vendégeket szívesen látunk. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó és két tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. Titkár jelentése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Számvizsgáló-bizottság jelentése az 1914. évi zárszámadásról és az egyesület vagyoni állapotáról. 5. Az 1915. évi költségvetés megállapítása. 6. Ürasedésben lévő tisztségek betöltése. 7. A nagyhalmágyi osztály megalakulásának jóváhagyása. 8. Indítványok, melyek az alapszabályok 12. §. 9. pontja értelmében a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal az egyesület elnökeinek írásban bejelentendők. Schill József, Arad-vármegye főjegyzője, elnök, Darányi János tb. főszolgabíró, főtitkár.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1915. évi március 16-án:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

R. Gombaszögi Frida felleptével:

A Mandarin.

Színmű 3 felvonásban.

Kezdete este 1/2 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik boldogult gyermekünk elhunytával ért mérhetetlen családi gyászunkban részvételükkel enyhítették fájdalmas veszteségünket és a végtisztelességen való megjelenésükkel elviselhetőbbé tették ezt a súlyos kötelességet, hogy ifjú életét áldozatul hozott drága gyermekünk hült tetemét visszaadjuk az édes magyar anyaföldnek. — ezuton mond bensőségteljes, meleg köszönetet 1024

Csermák Agoston és neje.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Március hó 15., 16. és 17-én

Szenzációs hadi felvételek

Német Zeppelinek Anglia ellen.

eredeti helyszíni felvétel.

Aranyhaju szfinksz

regény az éjszakából. Mozi dráma 5 felvonásban. Irta: Herceg Ferenc. A címszerepet

P. Márkus Emilia játsza.

21

Mindazoknak,

akik bevonultak, vagy ezután bevonulnak

meg kell válniok hozzátartozóiktól, azonban

nem kell lemondaniok kedvenc lapjukról:

az

„Aradi Közlöny“-ről.

Az Aradi Közlöny mindenható követi hű olvasóját.

Napról-napra kimerítően számol be az izgalmas napoknak nagy eseményeiről, ezenkívül terjedelmes tudósításokat, megbízható híreket és a háború minden részletére kiterjedő cikkeket közöl.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

Vidéken:

Egy óra 2 K — f.

Egy óra 2 K 40 f.

1/4 évre 6 K — f.

1/4 évre 7 K — f.

Költözködők

figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 2201

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Braun N. A.

festék és építőanyag raktár
Arad, Boros Béni-tér 7.

Ajánl fertőtlenítésre:

Zöldgálicot, carbolmeszet,

fekete carbolt, továbbá kátrány, karbolineum és mindenféle festék és építőanyagokat legolcsóbban. 1011

Petroleum literje 78 fillér.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket és minden szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos főzőedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszító vasakat, Wolfgram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.

Meghívó.

Magyarád hegyközség a tavaszi rendes közgyűlését 1915. évi március 19-én d. e. 9 órakor a község házában tartja meg, melyre cím meghívatik.

Tárgy:

1. A múlt évi hegyközségi költségvetés felolvasása, tárgyalása.

2. Rézgalic szükséglet beszerzése iránti intézkedés.

3. A választmány által megállapított munkabérek-ről jelentés felolvasása.

Magyarádon, 1915. évi március 6-án.

A hegyközség
előljárósága

1007

Országos érdek,

hogy az idei termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevés ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei: a varjúk, egerek, hangyák és az üszök, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kitünő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csirázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender, konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt, kitünő eredménnyel. **A jelenleg drága kékkővel való csávázás, mely csak üszök ellen véd, teljesen elmaradhat.**

Megrendelések idejekorán, lehetőleg azonnal eszkozlendők, mert a vasúti szállítás számos vonalon akadályllyal jár.

Rögtön küldünk árajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítványmásolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten, 8745

valamint a főelárusító:

Schauer Jaques Arad,
Andrássy-tér 3. szám, II. emelet.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

TYPHUS

ELLENISERUM

(csak orvosi rendeleltre.)

Kapható:

HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. szám.

Szilfát

és

kőrifát

hasáb-, vagy
tönkökben 920

veszünk.

Czeiler és Szathmáry

5714—1915. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m. kir. Minisztérium 798—915 sz. rendelete értelmében mindenki, aki az Országos Gazdasági Bizottság részére való megvétel céljára olyan tengeri készletet jelentett be, amelyet a bejelentő az 1915. évi február hó 28. napjáig bezárólag mástól vásárolt, a jelen rendelet életbelépésének napjáig azonban birtokában még nem vett: az ilyen bejelentés, ugyszintén az az adásvételi szerződés, amelyivel a bejelentő a bejelentett készletet az említett határidőn belül megvásárolta, hatálytalan és az eladó, a ki a készletet tényleges birtokában tartja, jogosítva van ezt a készletet is a 790—1915. M. E. számú rendelet értelmében 1915. évi március hó 15. napjáig bezárólag az Országos Gazdasági Bizottság részére való megvétel céljára saját nevében bejelenteni. A hatálytalaná vált adásvételi szerződés alapján a vevő az eladótól — minden kártérítési igény nélkül — csupán az esetleg adott foglaló, előleg vagy vé-

telár visszatérítését követelheti. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Arad, 1915. március 18.
Green, főkapitány.

Értesítés.

Az izr. hitsorsosokat ezuton értesitem, hogy az őszeses orthodox kóser husvétii fűszerárakat, valamint finom bor és szilvórium az orth. főrabbi ur felügyelete alatt kizárólag nálam kaphatók.

Szíves pártfogást kér kitünő tisztelettel:

Deutsch Gábor
vegyeskereskedő
Arad, Hal-tér. 978

Kékkő

azonnali szállításra
kapható

Lussbader Adolf
keresk. és forgalmi ügynök-
ségi irodájában 1010

Arad, Zrinyi-u'ca 4/c.

Vinga nagyközség előljároságától.

1044. kig 1915.

Hirdetmény.

Vinga nagyközség előljárosi közhirre teszik, hogy folyó évi március hó 22-én d. e. 10 órakor a község házában hét darab kiselejtezett tenyész bika és öt darab sertés tenyészkan a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatik.

Vinga, 1915. március 13.

Schaff,
főjegyző.

1009

Dupcsa,
bíró.

Kiváló szép és jól tejelő anyáktól származó szimmentali-berni jellegű

tenyész bikák

eladók a búzsáki gazdaságban. Megtekinthető bármikor. Előzetes értesítésre Arad állomásra kocsi adatik.

Pósta: A ad-Gáj. 971

Apró hirdetések

ELLÁTÁS.

Kosztot

háiban és házon kívül méltányosan adok. Weitzer-utca 3. II. 978

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszerkereskedő

segéd felvétetik Dürr Kocsárdnál, Boros Béni-ter. 1025

Fiatall segéd

rőfős, férfi- és női divatszaktól azonnal felvétetik Schwartzmann Herman Vulkán, Hunyad-m. 960

Correpetitort

keresek gymnasista mellé a délszlótti órákra. Ajánlatok „Correpetitor” címen a kiadóhivatalba intézendők.

ALKALMAZÁST KERES.

Mindenes

két-három tagból álló családhoz ajánlkozik. Cím K. Teréz. Erzsébet-utca 41/b. 1002

Irodai teendőkből

jártas férfi, jóírású, hadmentes, óvadékképes, gazdaságilag képzett, megfelelő alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 985

Irodai teendőkből

jártas leány pénztárnoknői vagy irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 986

Agilis

fiatal urinő átvenne megfelelő fizetést elszámolásra, esetleg bizalmi állásra ajánlkozik. Elsőrendű kezesesség és referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 996

KIADÓ LAKÁS.

Magánház,

mely áll 6 szoba, fürdőszoba, nagy pincével, külön házmesteri lakással, május 1-re kiadó. (Esetleg eladó.) Ugyanott 4 szoba, fürdőszoba is kiadó. Magyar-u. 13. sz. 874

Aronnal kiadó

2 egymásba nyíló külön bejárattal utcai szoba. Bővebbet Fábrián-utca 6. Műlek-ház, a földszinten jobbra. 999

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 8 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló I. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. május 1-re kiadó. Szabadság-tér kiadóhivatalában.

Első emeleti

utcai lakás egy szoba alkovval előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5-6. sz. 991

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Megvételre

keresem az „Aradi Közlöny” 1911. december 21. (291 sz.) néhány példányát a) 1 koronáért. Cím a kiadóhivatalban 1021

Egy

teljesen jókarban levő 8 éves 20-as gőzeke garnitúra, a tulajdonos bevonulása miatt azonnal eladó. Értekezhetni Debreczeni Károly gyógyszerésznél Békésosaba, Andrassy-ut. 1022

Ha lábát

megakarja óvni a nedvességtől tétessen cipőjére gummi betét felaltat az Aradi Cipészek Termelő Szövetkezetében. 775

Nemesfűs

dugványok, málna, ribisike, pöszméte tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle faiskolai termékek jutányos árban beszerezhetők: asztalnari Szabó István faiskolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

2 szobából

álló csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékekkel, május 1-re kiadó. Flórián-utca 6/b sz. 8-ik ajtó. 963

Tiszta ládák

30-50 kilogrammosok olcsón kapható Karolina-u. 7. 965

Követitek

azonnali adás-vevéssel, a belvárosban egy 3-4 szobás adómentes ház, kert és mellékhelyiségekkel, továbbá egy jókarban lévő egylovas Stránszekeret ruganyal, Lázár Sebő, telefon 747. 1000

Használt

butor, közte igen jó zongora jutányos áron eladó Petőfi-u. 1. Bővebbet a házmesternél. 988

„Qui Si Sana“

női fekete harisnyák párja 1 kor. 30 fillértől. Uj női bársony pánatos cipők párja 5 kor. 50 fillér. Kivágott pempis-forma párja 6 korona. Cipő Törsde Apollo mozi mellett. 5161

Veszek

uraktól levetett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bleier Ignác, Szent-Pál-u. 12. 589

Gyökerező riparia

1-2 éves, pótlásra igen alkalmas, eladó Hámory gazdaságnál, Deák Ferenc-u. 8. 929

Papírszalvéta

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

KÜLÖNFÉLE.

Bármilyen

bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Aranyat és Ezüstöt

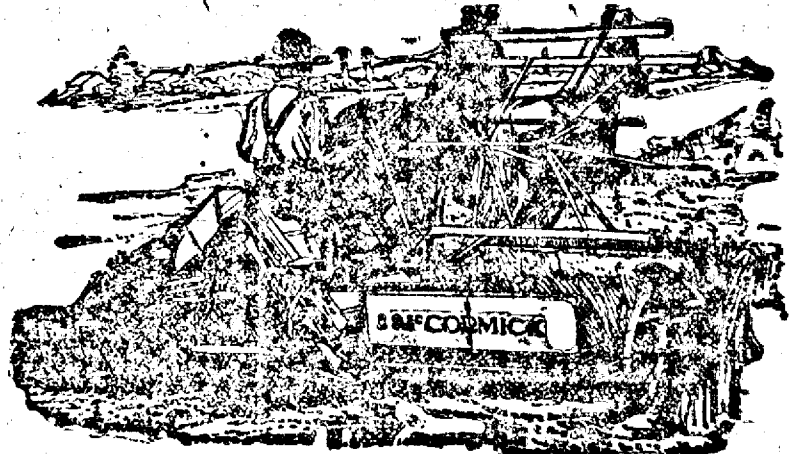
legmagasabb áron vesz, vagy beoszerél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Kovács Soma és Társa Arad, gépudivar

gép és műszaki áruk gyári raktára.



Sürgős beszerzését ajánljuk amíg készletünk tart, eredeti Mc. Cormick kéveköti aratógépeinknek, amelyekre nyugodtan bízhatja birtokosa aratását.

Mc. Cormick flikaszáló, gereblye és lókapa.
Manila kéveköti fonál készleten.

954

6080-1915.

Hirdetmény.

Tekintettel azon körülményre, hogy Arad város területén a tengerliszterek legmagasabb ára 48 korona 50 fillérben állapított meg: ezen legmagasabb tengeri liszt árat figyelembe véve a keverési arányok szem előtt tartásával az örlemények legmagasabb árát a következőkben állapítjuk meg:

1. Tészta-liszt 100% buzából	67— korona
2. Főző-liszt 70% buza, 30% árpából	57.40
3. Kenyérlisztek:	
a) 50% buza, 50% árpából	45.57
b) 50% buza, 50% tengeriből	45.23
c) 50% buza, 25% árpa és 25% tengeriből	45.41
d) 50% rozs és 50% árpából	48.74
e) 50% rozs és 50% tengeriből	48.40
f) sima őrlésű 50% buza és 50% árpából	46.49
g) sima őrlésű 50% buza- és 50% tengeriből	46.15
4. Tiszta 100% rozsliszt	48.30
5. Tiszta 100% árpaliszt	44.18
6. Tiszta 100% tengeriliszt	48.50

Arad, 1915. március hó 12.

A városi tanács.